

Mică istorie a Voluntariatului SMURD București

Dr. Luisa - Corina Simion^a, Alina Cristina Stoian^b, Sabina Mihaela Boca^b, Alexandra Teodorescu^b

a. Medic primar Medicină de Urgență, Departamentul UPU-SMURD, Spitalul Clinic de Urgență București

b. Student an VI, Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, voluntar Departamentul UPU-SMURD București

În 1990, la Târgu Mureș se înființa Serviciul Mobil de Urgență și Descarcerare - (SMURD), serviciu complet voluntar cu ajutorul medicilor, asistenților și studenților care au crezut în ideea domnului doctor Raed Arafat, pe atunci rezident în cadrul specialității de anestezie și terapie intensivă. Anii au trecut și sistemul s-a dezvoltat, însă obiceiul nu s-a pierdut.

Astfel, în anul 2008, în București începe programul de „Voluntariat SMURD București” susținut de domnul Dr. Bogdan Oprea, doamna Dr. Luisa Simion, doamna Dr. Cristina Bălășan și doamna Dr. Manuela Guran. Studenții la Medicină Generală din cadrul Universității de Medicină și Farmacie Carol Davila urmau să își desfășoare activitatea în Unitatea de Primiri Urgențe (UPU) a Spitalului Clinic de Urgență și pe Unitățile de Terapie Intensivă Mobilă pe parcursul unui an de zile, timp în care își asumau responsabilitatea efectuării a 480 de ore pentru obținerea certificatului de voluntar.

Prima generație de voluntari a fost alcătuită dintr-un număr de 35 de studenți, majoritatea în primii ani de facultate, urmând ca în fiecare an să fie recrutați între 30 și 50 de studenți. Recrutarea se făcea prin intermediul unui formular ce avea ca centru de interes, atât o scrisoare de intenție prin care studentul să își motiveze dorința de a deveni voluntar, cât și o rubrica unde trebuiau menționate activitățile anterioare de voluntariat medical.

În acest moment programul a ajuns la a VIII-a generație de voluntari. În toți acești ani, un număr de 323 de studenți au fost voluntari SMURD. Cum sistemul însuși a făcut progrese și continuă să se dezvolte permanent, și programul de voluntariat a suferit modificări substanțiale pentru o bună desfășurare a activității voluntarilor.

De-a lungul anilor s-a observat o dificultate de adaptare a studenților voluntari din anii II și III, și o mai bună adaptare a studenților în anii IV, V o posibilă explicație fiind parcurgerea semiologiei clinice în anul III și efectuarea stagiilor clinice începând din anul IV care aduceau studentului informațiile necesare pentru a înțelege atât limbajul medical din camera de garda, cât și semnificația

manevrelor efectuate pacienților. Așadar, s-a hotărât ca selecția voluntarilor să se facă în special începând cu anul III de studiu. Această decizie ar fi putut duce la o scădere a numărului voluntarilor care vor completa formularul de înscriere, însă acest lucru nu s-a întâmplat, ci, dimpotrivă, numărul celor înscriși a crescut comparativ cu primii ani.

La început, se înregistrau între 100 și 130 de cereri, ulterior, în anul 2014, numărul cererilor a ajuns până la aproximativ 250 de cereri. O altă observație a noastră a fost că, în ultimii ani tot mai mulți studenți abandonau programul pe parcursul anului și un număr foarte mic, dar deloc neglijabil (1 - 5) nu se prezentau pentru partea practică a programului, ce constă în cele 480 de ore în Unitatea de Primiri Urgențe și în Unitățile de Terapie Intensivă Mobilă.

Având în vedere că numărul celor înscriși pentru selecție a crescut și că dificultatea alegerii unor studenți cu profilul potrivit pentru a fi voluntari a crescut, a avut loc o schimbare semnificativă a procesului de selecție.

În primul rând, la formularul de înscriere, au fost adăugate și alte întrebări pentru a afla și așteptările studentului cu privire la program. Printre acestea, se regăsesc enunțuri de tipul „vrei să faci parte din echipa de voluntari SMURD pentru că...” sau întrebări de genul „ce crezi că îți poate oferi acest program în plus față de ce știi până acum?”.

Alte întrebări au fost puse pentru a afla dacă studentul a mai fost implicat și în alte activități din domeniul medical, acest lucru sugerându-ne dacă studentul înțelege termenul de „voluntar” și își poate duce proiectele la final: „Ce fel de experiență din domeniul medical ai avut parte până acum (voluntariat, cursuri, certificări, conferințe)?”, „Faci parte din/lucrezi la...(organizații/ONG-uri din care faci parte sau ai făcut cândva)”.

O altă serie de întrebări a fost pusă pentru a afla ce știe studentul despre activitatea din UPU, în special cea a voluntarilor, iar, dacă nu știe, cum își imaginează acest lucru: „Cum îți imaginezi o zi din viața unui voluntar SMURD?” „Care crezi că sunt

provocările întâmpinate de voluntari și cum crezi că pot fi acestea depășite?”.

Alături de noul formular, am adăugat încă o etapă eliminatoare, care constă într-un interviu cu o comisie de specialitate. Aceasta, după ce a analizat toate răspunsurile date de candidații înscriși, selectează studenții care au potențial pentru a deveni voluntari SMURD. Prin această ultimă etapă sunt selectați voluntarii unei noi generații. Interviul nu a fost programat doar pentru a selecta voluntarii, ci și pentru a identifica eventualele neclarități ale studentului cu privire la program și la activitatea voluntarului.

În urma înscrierilor din anul 2015 prin formularul cu întrebări specifice, am putut observa că percepția studenților privind activitatea din UPU diferă. Astfel o perspectivă corectă și realistă s-a întâlnit la studenții care au luat contact anterior cu UPU, fie printr-un program Medical Aid/Medipract, fie prin efectuarea „Practicii de vară”, spre deosebire de cei care nu au efectuat gărzi într-o cameră de garda până în acel moment.

Din acest motiv interviul a început cu explicarea activității voluntarilor din camera de garda și a regulilor stricte pe care personalul medical și inclusiv voluntarii trebuie să le respecte. În 2015, s-au înscris prin formular 190 studenți, dintre care 90 au fost selectați pentru interviu. În urma interviului au fost aleși 40 de studenți, reprezentând generația 2015-2016 de voluntari. Departajarea nu a fost ușoară, dar, în final, o mare pondere a avut-o experiența clinică a studentului, pe care am evaluat-o cerând detalii despre practică de vară din fiecare an, despre alte stagii de practică (precum proiectele POSDRU efectuate în diferite clinici), cât și despre informațiile teoretice și practice, acumulate în cadrul acestor stagii.

În continuare, organizatorii acestui program încearcă să vină cu soluții cât mai eficiente pentru a scădea rata abandonului, pentru a fi ajuta pe voluntari să se adapteze mai ușor mediului din UPU și a căpăta cât mai multe cunoștințe.

Noii voluntari, generația 2015-2016, urmează un „Model de organizare a orelor de practică”, propus de coordonatorul programului, și pe care îl vom detalia într-un număr viitor al revistei, când vom vorbi despre activitatea voluntarilor în UPU și pe mașinile de intervenție.

În continuare va invităm să citiți mărturiile unor foști voluntari cu privire la utilitatea acestui program de voluntariat, perioada petrecută ca voluntar și beneficiile ei în timp:

Olguța Medințu, medic specialist medicină de urgență, Departamentul UPU-SMURD București : „M-am înscris pe listele de voluntariat în urmă cu 8 ani, din curiozitate, și am ajuns să îndrăgesc această

specialitate mai mult decât orice. Pot spune că voluntariatul mi-a schimbat viața, mi-a dezvoltat gândirea medicală și m-a ajutat să pun în practică tot ce învățasem, doar teoretic, în timpul facultății. Am intrat în contact cu tot felul de situații de urgență, în care nu e loc de ezitare, iar o secundă poate face diferența între viață și moarte. Gărzile la dublaj în prespital, contactul cu marea diversitate de patologii întâlnite la adulți, copii și nou-născuți, să știi tot timpul ce să faci în toate situațiile de urgență m-au determinat să aleg medicină de urgență la rezidențiat. Medicină de urgență este o specialitate nouă, dinamică, provocatoare, despre care nu aflasem până în anul V de studenție și care s-a potrivit perfect cu firea mea energetică, perfecționistă. În plus se muncește în echipă, fiecare are un rol bine stabilit pentru că fiecare secundă contează. Eu, personal, susțin programul de voluntariat, chiar și ideea SMURD-ului a pornit tot prin voluntariat și recomand fiecărui student la Medicină să-l urmeze.”

„Am cunoscut persoane care au jucat roluri importante în viața mea datorită acestui proiect și care într-un fel sau altul m-au ajutat să mă dezvolt, să învăț, să cresc ca om, să devin mai bună pentru mine și cei din jur. Nu se rezumă totuși la numărul de intubații reușite (sperăm totuși la un raport favorabil reușitelor) și catetere fără hematom, nu sunt acestea lucrurile de care ți se va face mai târziu dor. Pentru mine, această perioadă petrecută ca voluntar (aproximativ 4 ani), mi-a adus beneficii profesionale, fără îndoială, dar am câștigat lângă mine pentru o perioadă nedeterminată oameni extraordinari, o echipă cu care lucrăm în armonie și respect. În concluzie, sfatul meu este să fiți sinceri cu voi înaintea de a opta pentru acest program și să vă puneți câteva întrebări legate de ceea ce va doriți, dacă aveți disponibilitatea necesară (nu se compară cu nimic din ceea ce ați trăit ca studenți) și tăria de caracter să îl duceți până la capăt, fiindcă în această meserie nu există jumătăți de măsură...este totul sau nimic!” - Alexandra Voicu, medic rezident anul III anestezie și terapie intensivă, Spitalul Bichat-Claude Bernard, Paris.

Roxana Rădescu, medic rezident, anul IV Medicină de Urgență din cadrul Departamentul UPU-SMURD București, ne spune: „Programul de voluntariat SMURD reprezintă o oportunitate oferită studenților de a face cunoștință cu o lume medicală deosebită. În ceea ce mă privește, prin intermediul acestui program educațional, am avut posibilitatea de a descoperi ce înseamnă viața unui urgentist, ce presupune munca sa, atât în spital, cât și în prespital, pericolele la care este expus echipajul medical de urgență, situațiile limită în care prezența de spirit și necesitatea de a lua rapid o decizie fac diferența între viață și moarte. De asemenea, munca în echipă,

respectul față de colegi și cei din jur, îndeplinirea unor sarcini care îți revin etc. sunt valori morale care se capătă și se cultivă pe parcursul acestei activități. În ceea ce mă privește, programul de voluntariat în cadrul Departamentului UPU-SMURD a reprezentat o confirmare a faptului că specialitatea pe care îmi doream să o aleg la rezidențiat este potrivită pentru mine. Datorită cursurilor și orelor de gardă petrecute alături de personalul medical din departament, am acumulat anumite cunoștințe medicale care, ulterior, s-au dovedit a-mi fi utile. Tot datorită acestui program de voluntariat am beneficiat de o trecere mai puțin abruptă de la viața de student la cea de medic rezident. Consider că programe de voluntariat medical de tipul celui desfășurat în cadrul SMURD trebuie susținute și frecventate, întrucât îți oferă posibilitatea de a face o evaluare obiectivă a propriei persoane, a aptitudinilor personale, lucruri care, ulterior, se vor dovedi utile în a face o alegere potrivită în ceea ce privește specialitatea în care dorești să activezi.”

